

Prenova učnega načrta za gospodinjstvo usmerjena na izkušnjsko učenje

Irena Simčič

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

8. konferenca učiteljev/-ic
naravoslovnih predmetov –
NAK 2025

ZRSŠ
ZAVOD
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ŠOLSTVO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

I FEEL
SLOVENIA

Sofinancira
Evropska unija

IZHODIŠČE PRENOVE

Inkluzivna,

digitalno osmišljena in

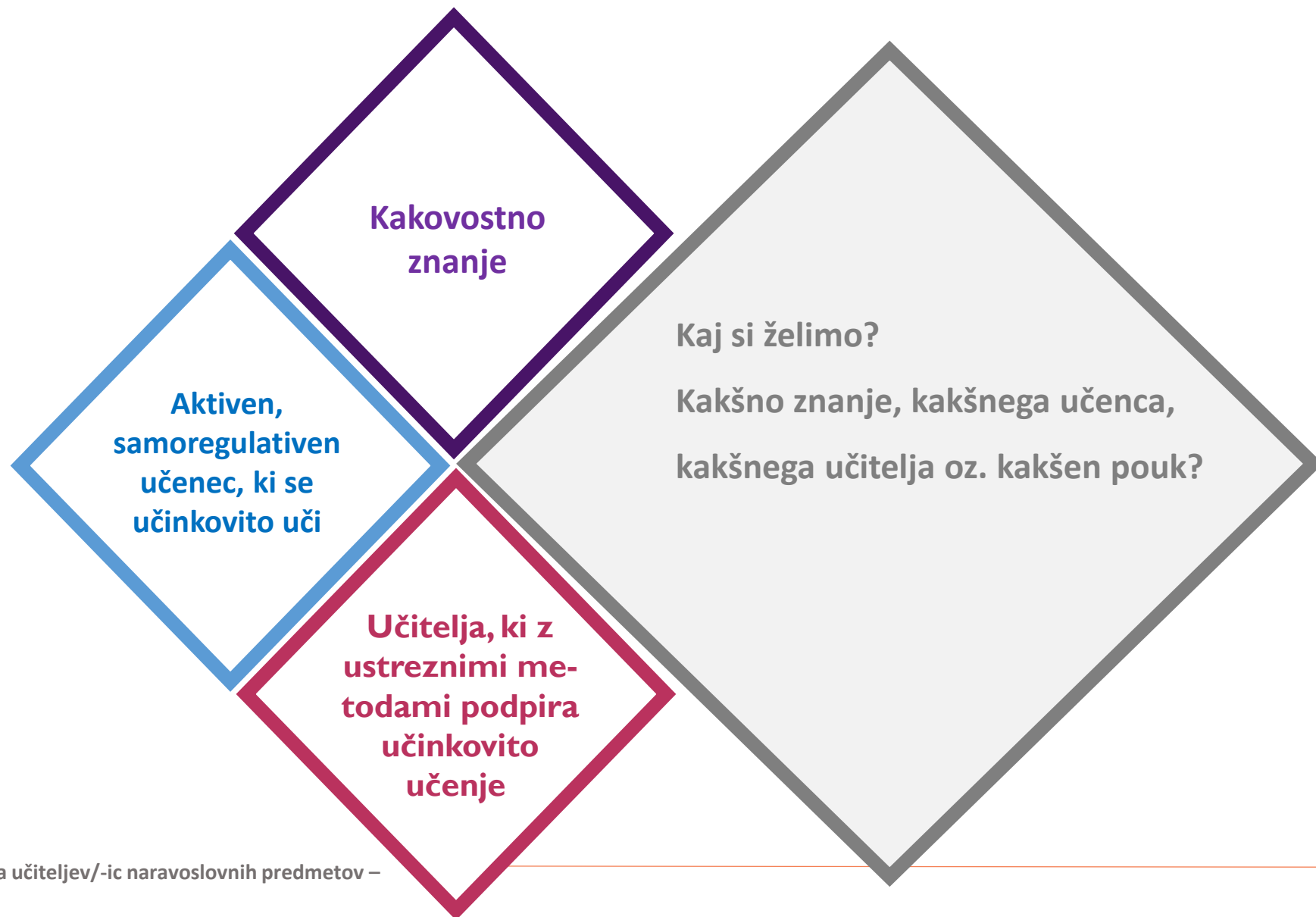
trajnostno naravnana

vzgoja in izobraževanje.

(Resolucija Sveta EU 2021)

Namen prenove

• Aktivno učenje → aktivni učenec

Aktivnosti pri učenju

Učenec pri učenju vključuje čim več miselnih procesov:

opazovanje, primerjanje, uvrščanje, razvrščanje in razporejanje, abstrahiranje, sklepanje po analogiji/z indukcijo/dedukcijo, načrtovanje

Globlje razumevanje
(konceptualno razumevanje)

Dolgotrajna sprememba v učenčevem znanju, ki je posledica njegovih učnih izkušenj (spoznavnih postopkov)

Ponotranjeno znanje in znanje usvojeno na različnih taksonomskih ravneh.

Učni transfer,
ki se kaže v gibki uporabi znanja v novih problemskih situacijah.

Premišljena priprava učnih izkušenj s strani učitelja

Premišljena priprava učnih izkušenj s strani učitelja

- Osredotočenost na učence v smislu podpiranja njihovega učnega procesa.
- Stopnjevanje opore/podpore.

Ključne so dejavnosti, ki trasirajo spoznavno pot!

Pomen različnih dokazov o učenju in znanju.

Namena učenja (kaj se bodo naučili, čemu in kje bodo to uporabili).

Medvrstniško učenje in medvrstniška povratna informacija.

Povratna informacija za stalno izboljševanje in krepitev občutka »zmorem«.

Uspešnost lastnega učenja (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in da so dosegli cilj).

Učiteljeva avtonomija je v tem, da **izbere take pristope in metode, ki najbolj učinkovito podpirajo učni proces** (in ne, da izbere tisto metodo, ki njemu najbolj ustreza in je je najbolj navajen), a ključne so dejavnosti, ker trasirajo spoznavno pot!

Izhodišča IN SMERNICE ZA PRENOVO

Izhodišča in smernice za prenavo

Usmeritve za pripravo
didaktičnih priporočil k
učnim načrtom za...

Skupni cilji in njihovo
umeščanje v učne
načrte in kataloge...

Izhodišča za prenavo
KZ

Izhodišča za prenavo
kurikuluma za vrtce

Izhodišča za prenavo
učnih načrtov v osnovni
šoli in gimnaziji

<https://www.zrss.si/digitalna-bralnica/izhodisca-in-smernice-za-prenovo/>

Načela PRENOVE UČNIH NAČRTOV

- Načelo **ciljne zasnovanosti** učnih načrtov ter institucionalne avtonomije in strokovne avtonomije učiteljev
- Načelo **horizontalne in vertikalne** povezanosti učnih načrtov
- Načelo **notranje konsistentosti** učnih načrtov
- Načelo **individualizacije in** spodbujanja **inkluzivne naravnosti**
- Načelo vključevanja **skupnih ciljev** programa v učne načrte posameznih predmetov.

UČENJE POTEKA V VARNEM IN SPODBUDNEM UČNEM OKOLJU, ki prispeva k:

(Več o tem v dokumentih za skupne cilje ter v Life-compu ter tujih primerljivih kurikulih)

SKUPNI CILJI

- zaradi množice izrazov in konceptov, kot so npr. kompetence, pismenosti, prečne kompetence – se uvaja nadpomenka skupni cilji.
- Glede na izzive današnjega časa in razvojne spremembe je komisija za pripravo skupnih ciljev in njihovo umeščanje v učne načrte in kataloge znanj določila pet področij skupnih ciljev: jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost.
- Znotraj teh področij je izbrala podpodročja in zanje določila ključne (temeljne) cilje, ki jih bodo predmetne kurikularne komisije lahko smiselno umestile med predmetne cilje in standarde znanja v svojem učnem načrtu ter v didaktična priporočila (Izhodišča, 2022).

Kako si predstavljamo splošno izobraženega mladega posameznika (učenca, dijaka), pripravljenega na izzive časa?

SKUPNI CILJI

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

Trajnostni razvoj

Zdravje in dobrobit

Digitalna kompetentnost

Podjetnost

DIGITALNA KOMPETENTNOST

Ključni cilji s področja digitalna kompetentnost

1	INFORMACIJSKA PISMENOST	Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	- Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih, dostopa do njih in krmar med njimi (Digcomp 2.2, 2023, str. 9). - Oblikuje in dopolnjuje osebne strategije iskanja (Digcomp 2.2, 2023, str. 9).
		Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnosti in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin (Digcomp 2.2, 2023, str. 11).
		Upravljanje s podatki, informacijami in digitalnimi vsebinami	Podatke zbere, obdela, prikaže in shrani na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB, itd.).
2	KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE	Sporazumevanje z uporabo digitalnih tehnologij	Se sporazumeva z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah (Digcomp 2.2, 2023, str. 15).
		Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov in avtorstva (Digcomp 2.2, 2023, str. 17).
		Državlansko udeleževanje z uporabo digitalnih tehnologij	Poišče in uporablja portale za udeleževanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese in s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
		Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
		Spletni bonton	- Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini. - Prepozna sovražno govor ali dejavnosti na spletu in se zna ustrezno odzvati. - Aktivno sodeluje pri soustvarjanju pravil vedenja na spletu.
		Upravljanje z digitalno identiteto	Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih (Digcomp 2.2, 2023, str. 25).
3	IZDELOVANJE DIGITALNIH VSEBIN	Razvoj digitalne vsebine	Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih (Digcomp 2.2, 2023, str. 27).
		Integracija in poustvarjanje digitalne vsebine	Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
		Avtorske pravice in licence	- Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira. - Svoje delo zna zaščititi z ustrezno licenco.
		Programiranje	Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.
4	VARNOST	Varovanje naprav	Deluje samozaščitno: svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
		Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	- Svoje osebne podatke varuje in deli samo z zaupanja vrednimi ponudniki digitalnih storitev. - Prepozna sumljiva e-poštna sporočila, ki poskušajo pridobiti občutljive informacije. - Razume izjave v pravilnikih o zasebnosti, iz katerih je razviden način uporabe osebnih podatkov v digitalnih storitvah.
		Varovanje zdravja in dobrobiti	- Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo. - Prepozna znake digitalne zasvojenosti. Zna uporabiti orodja za spremljanje in omejevanje rabe digitalnih tehnologij. - Prepozna spletno ustrahovanje in se zna pred njim zaščititi. - Skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
		Varovanje okolja	Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje (Digcomp 2.2, 2023, str. 41).
5	REŠEVANJE PROBLEMOV	Prepoznavanje potreb in tehnološki odzivi	- Prepozna in oceni potrebe, izbira ter uporabi digitalna orodja in močne tehnološke odzive za izpolnjevanje potreb (Digcomp 2.2, 2023, str. 45). - Prilagodi digitalna okolja lastnim potrebam (Digcomp 2.2, 2023, str. 45).
		Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	- Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje. - Išče priložnosti za samorazvoj na področju digitalnih kompetenc in pri tem podpira tudi druge.
		Reševanje tehničnih problemov	Prepozna tehnične težave pri delu z napravami oz. pri uporabi digitalnih okolij ter jih rešuje (Digcomp 2.2, 2023, str. 43).
		Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter proizvodih.

TRAJNOSTNI RAZVOJ

Ključni cilji s področja trajnostni razvoj

1	POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI	Vrednotenje trajnostnosti	Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo v navezavi na svoje trenutne zmožnosti in družben položaj.
		Podpiranje pravičnosti	Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
		Promoviranje narave	Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi in družbenimi sistemi.
2	SPREJEMANJE KOMPLEKSNOŠTI V TRAJNOSTNOSTI	Sistemske misljenje	- K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. - Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
		Kritično misljenje	Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
		Formuliranje problema	Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.
3	ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI	Pismenost za prihodnost	- Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume in vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). - Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
		Prilagodljivost	V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
		Raziskovalno misljenje	Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.
4	UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST	Politična angažiranost	Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in praksi na lokalni, regionalni, nacionalni in globalni ravni.
		Kolektivno ukrepanje	Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
		Individualna iniciativa	Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni in politični ravni.

PODJETNOST

Ključni cilji s področja podjetnost

1	ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI	Odkrivanje priložnosti	Prepoznava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
		Ustvarjalnost in inovativnost	- Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. - Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
		Vizija	Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
		Vrednotenje zamisli	Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
		Etično in trajnostno razmišljanje	Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev in ravnanj na skupnost in okolje.
2	VIRI	Samozavedanje in samoučinkovitost	Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
		Motiviranost in vztrajnost	- Je pozitivno naravnan, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. - Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
		Vključevanje virov	Pridobi podatke in sredstva (materialne, nematerialne in digitalne), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, ob upoštevanju učinkovite izrabe lastnega časa in finančnih sredstev.
		Vključevanje človeških virov	- Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. - Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjaka ...) ali strokovne skupnosti. - Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
		Finančna pismenost	- V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). - Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). - Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.
3	K DEJANJEM	Prevzemanje pobude	Sodeluje in spodbuja pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
		Načrtovanje in upravljanje	- V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. - Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
		Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	- Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. - Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
		Sodelovanje	- Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. - Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
		Izkustveno učenje	- Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. - Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. - Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. - Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.

JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

Ključni cilji s področja jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

1	JEZIK	Strokovna besedila	Razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.) pri posameznih predmetih.
		Strokovni jezik	- Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije, torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. - Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika.
		Univerzalni opis jezika kot sistema	[pri vseh predmetih:] - Se zaveda podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. [pri jezikovnih predmetih:] - Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
		Razumevanje pomena branja	Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
		Jezik in nenasilna komunikacija	Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.
2	DRŽAVLJANSTVO	Poznavanje in privzemanje človekovih pravic in dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnovo državljanske etike	- Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot in etike. - Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. - Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. - Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). - Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
		Etična refleksija	- Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. - Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnosti, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
		Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	- Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. - Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnostim za lastno dobrobit in dobrobit drugih.
		Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
		Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	Uporabi znanja vsakega posameznega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.
3	KULTURA IN UMETNOST	Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega.
		Raziskovanje in spoznavanje kulture in umetnosti	Raziskuje in spozna kulture in umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
		Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
		Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	- Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. - V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
		Živim kulturo in umetnost	Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

ZDRAVJE IN DOBROBIT

Ključni cilji s področja zdravje in dobrobit

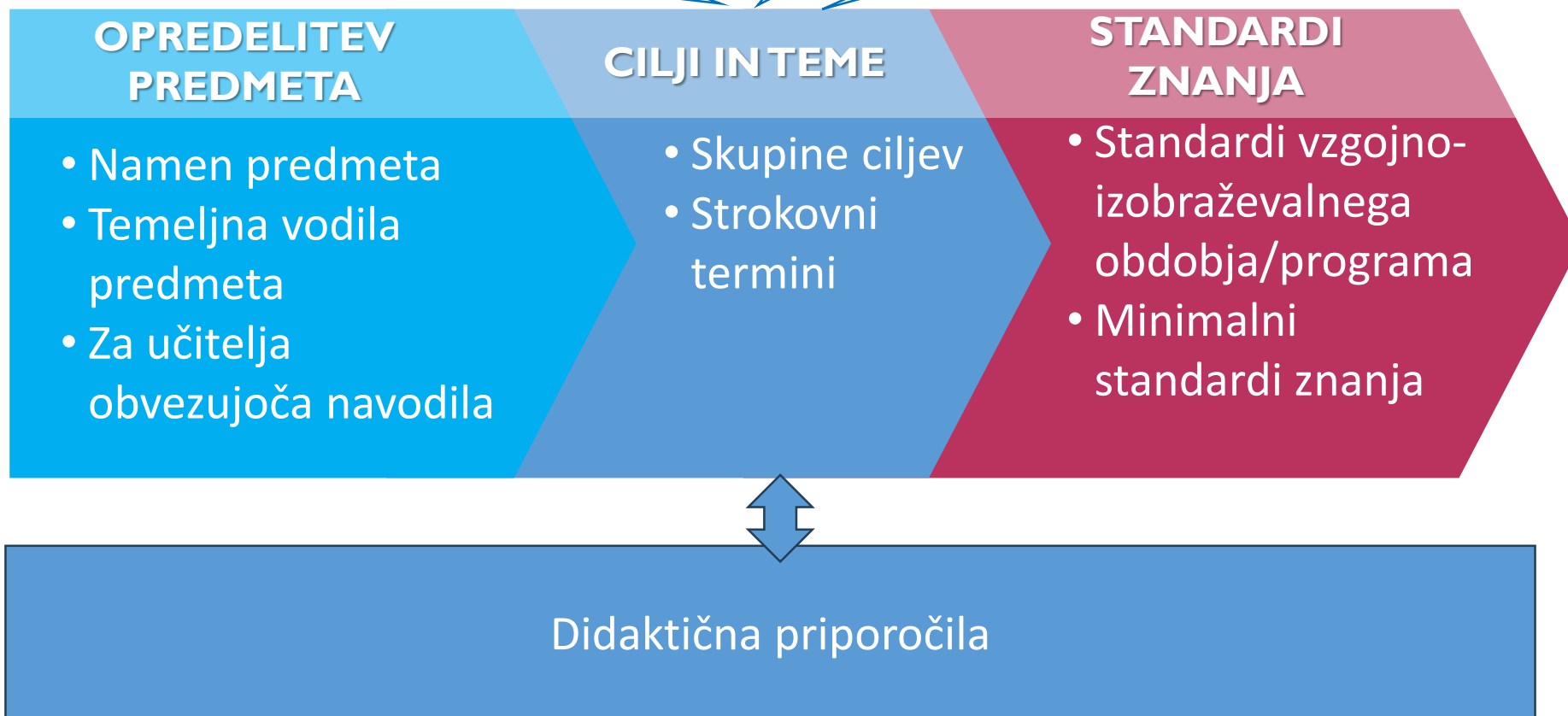
1	DUŠEVNA DOBROBIT	Samozavedanje	- Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želja) in lastno vedenje. - Skozi izkušnje razume njihovo povezanost v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
		Samouravnavanje	- Uraavnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). - Razvija samozaupanje in samospoštovanje. - Se učinkovito spoprijema s negotovostjo in kompleksnostjo. - Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
		Postavljanje ciljev	- Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). - Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. - Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
		Prožen način razmišljanja	- Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. - Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
		Odgovornost in avtonomija	Krepi odgovornost, avtonomijo in skrb za osebno integriteto.
2	TELESNA DOBROBIT	Gibanje in sedenje	- Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. - Razvija pozitiven odnos do gibanja. - Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi kot v razbremenilne dejavnosti v napornem vsakdanu. - Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
		Prehrana in prehranjevanje	- Razume pomen uravnotežene prehrane. - Razvija navade zdravega prehranjevanja. - Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
		Sprostitev in počitek	- Razume pomen počitka in sprostitev po miselnem ali telesnem naporu. - Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. - Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
		Varnost	- Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. - Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
		Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.
3	SOCIALNA DOBROBIT	Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	- Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. - Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjih (oddelek, vrstniki, družina) in širših okoljih (šola, lokalna skupnost, družba).
		Komunikacijske spretnosti	Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge.
		Sodelovanje in reševanje konfliktov	- Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti. - Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih.
		Empatija	- Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. - Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. - Uraavnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
		Prosocialno vedenje	- Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. - Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. - Krepi družbene odgovornosti.

Struktura UN in KZ

Pojem »**tema**« v učnem načrtu sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetno specifičnih zmožnosti,

Cilji so znotraj teme praviloma organizirani v skupine ciljev.

Temo, cilje (skupine ciljev) dopolnjujejo **strokovni termini**.

Disciplina gospodinjstvo

- Gospodinjstvo vključuje raziskovalna in poklicna področja različnih disciplin, ki obravnavajo življenje posameznikov, družin in skupnosti z vidika doseganja optimalnega in trajnostnega prebivanja.
- Delovanje v prid **posamezniku, družini in družbi**.
- **Multidisciplinarna narava**: povezovanje vsebin različnih disciplin, obravnava prek interdisciplinarnega in transdisciplinarnega pristopa.

Vir: Erjavšek, M. (2022). Gospodinjska pismenost slovenskih osnovnošolcev [Doktorska disertacija, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta].
<http://pefprints.pef.uni-lj.si/7449/>

**Različna področja
discipline
gospodinjstvo?**

**Vloga GI pri
reševanju težav v
družbi; vsebine, ki so
enake področjem, na
katerih so zaznane
težave v družbi.**

Vir: Erjavšek, M. (2022). Gospodinjska pismenost slovenskih osnovnošolcev [Doktorska disertacija, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta].
<http://pefprints.pef.uni-lj.si/7449/>

Prenova un gospodinjstva

Vir: Erjavšek, M. (2022). Gospodinjska pismenost slovenskih osnovnošolcev [Doktorska disertacija, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta].
<http://pefprints.pef.uni-lj.si/7449/>

Prenova un gospodinjstva

- Ponazoritev, da je treba vsebine vseh 4 področji obravnavati, povezovati oz. v njih vključiti vse 4 vidike gospodinjstva.
- Takšna zasnova modela **spodbuja učiteljevo avtonomijo** – povezovanje vsebin z aktualno problematiko, povezano z vidiki gospodinjstva.
- **Učenci – kritično mišljenje, komunikacija, kooperativnost in kreativnosti – 4K – veščine 21. stoletja.**

Vir: Erjavšek, M. (2022). Gospodinjska pismenost slovenskih osnovnošolcev [Doktorska disertacija, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta].
<http://pefprints.pef.uni-lj.si/7449/>

V skladu z **IZHODIŠČI** Prenove UN **DIDAKTIČNA** **PRIPOROČILA** izpostavljajo:

Poučevanje in učenje **osredotočeno na učence.**

Učenje s **samostojnim** izgrajevanjem in nadgrajevanjem znanja.

Učenje iz resničnih, **življenjskih problemov** in situacij, v **različnih učnih okoljih** in s smiselnim vključevanjem **digitalnih tehnologij**.

Povezovanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji.

Stalno **spremljanje napredka** in usmerjanje procesa učenja s kakovostnimi povratnimi informacijami.

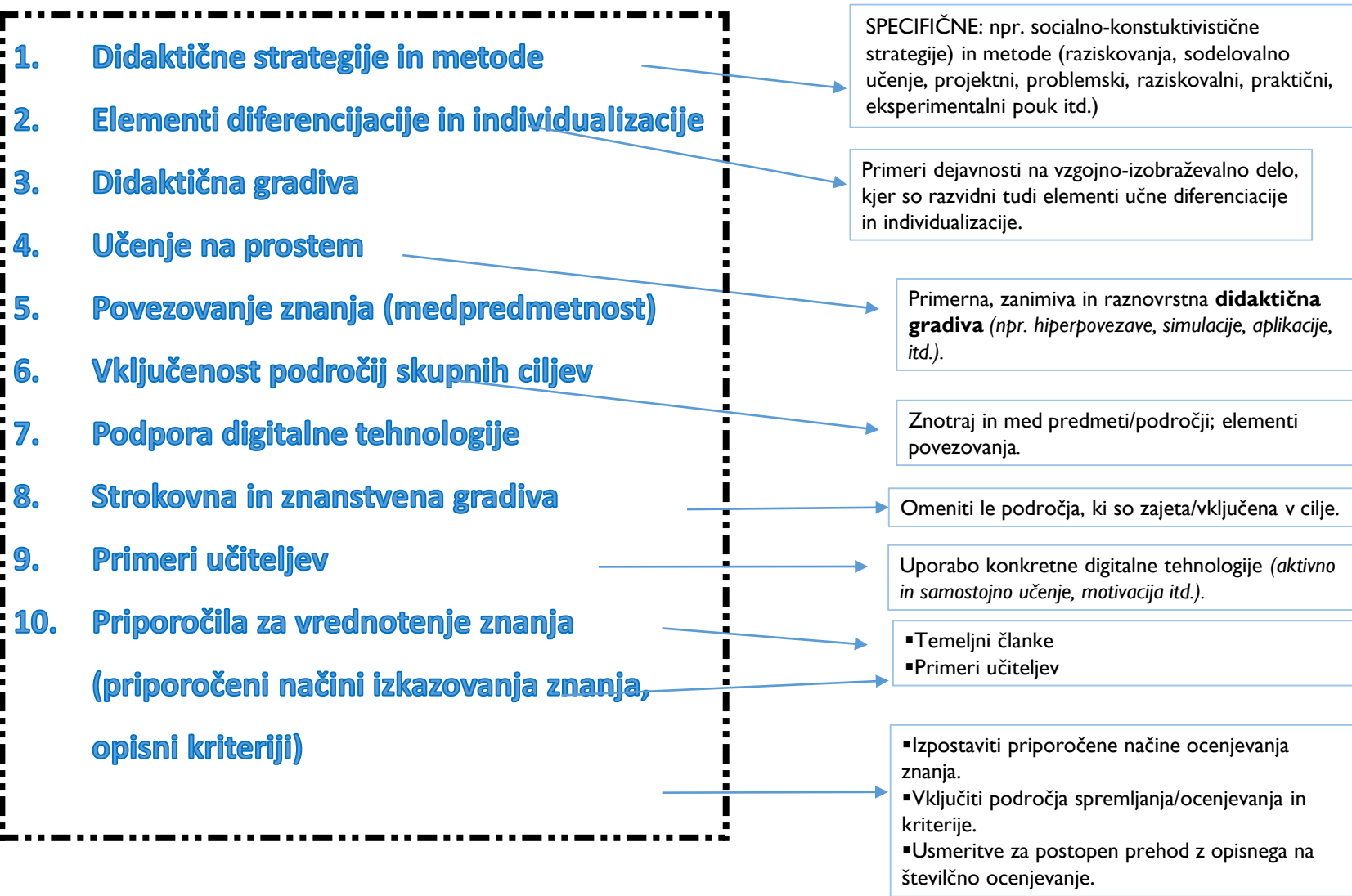

• Raznoliki didaktični **PRISTOPI**

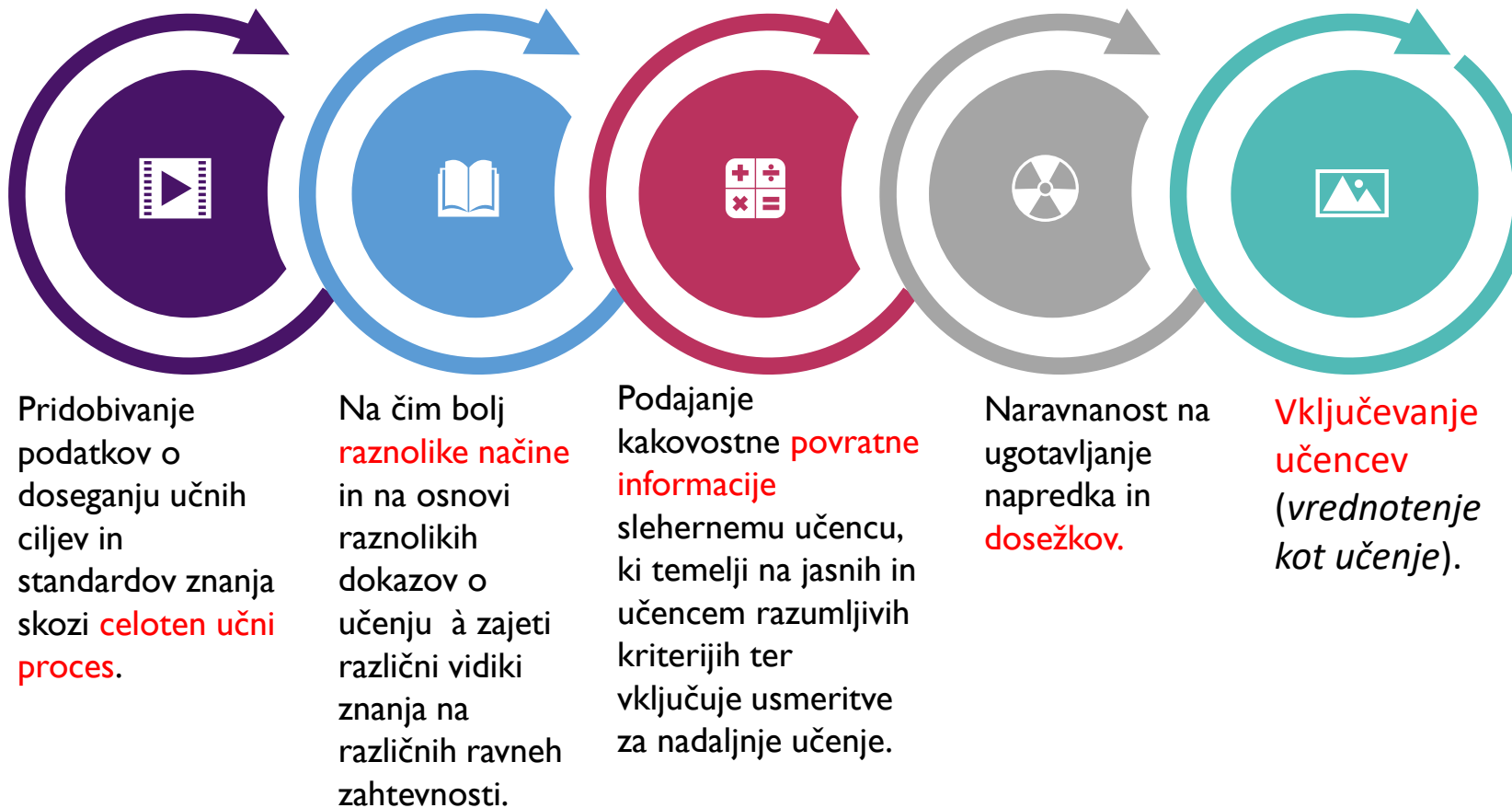
- projektni, problemski, raziskovalni/preiskovalni, eksperimentalni pouk
- sodelovalno učenje ...

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA k učnim načrtom VKLJUČUJEJO:

PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA (SPREMLJANJE, PREVERJANJE, OCENJEVANJE)

PRIPOROČILA ZA OCENJEVANJE ZNANJA

Ocenjuje se tisto znanje, ki je določeno s standardi znanja v učnem načrtu.

- ✓ Učenci so znanje opredeljeno s standardi v učnem procesu usvojili in izboljševali.

Ne ocenjuje se odnosa, stališč, vrednot, navad, učencev.

- ✓ Odnos, stališča, vrednote, navade skozi proces učenja sistematično razvijamo

Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na vnaprej jasno opredeljenih kriterijih ocenjevanja, se zapišejo v obliki ocen (opisnih, številčnih).

Ocenjuje naj se izvajanje raznolikih dejavnosti, nastalih izdelkov ali kombinacijo obojega.

Upošteva se vzgojno-izobraževalne potrebe učencev in se jim zagotovi ustrezne PRILAGODITVE.

UČNI NAČRT ZA GOSPODINJSTVO je
zasnovan s štirimi tematskimi področji.

EKONOMSKO-FINANČNO TEMATSKO PODROČJE

TEMATSKO PODROČJE HRANA IN PREHRANA

PRIPRAVA HRANE IN JEDILNIKOV PRI POUKU, DEJAVNOSTIH IN ŠOLSKI PREHRANI

TEMATSKO PODROČJE TEKSTILSTVO

TEMATSKO PODROČJE VAREN IN UDOBEN DOM

